

[redacted]
[redacted]
[redacted], Nederland
06-[redacted]
[redacted]@gmail.com

Utrecht, 03-02-2025

Betreft: WOO-verzoek - Ongecontroleerde opslag persoonsgegevens bij gemeenten

Geachte heer/mevrouw,

Op basis van de Wet open overheid (WOO) verzoek ik u om informatie met betrekking tot de verwerking en opslag van persoonsgegevens die zich buiten vakapplicaties bevinden binnen uw gemeente. Dit verzoek wordt gedaan in het kader van een landelijk journalistiek onderzoek naar de naleving van bewaartermijnen en het beheer van persoonsgegevens door gemeenten.

In een tijd waarin cyberaanvallen en datalekken een steeds grotere dreiging vormen, is het cruciaal dat gemeenten zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens. Recente incidenten, zoals het datalek bij gemeente Deventer¹ waarbij per ongeluk honderden burgerservicenummers, namen en e-mailadressen naar een verkeerd e-mailadres werden gestuurd, onderstrepen hoe slordig menselijk handelen kan zijn en waarom het essentieel is om persoonsgegevens tijdig te verwijderen.

Hoe langer gegevens onnodig worden bewaard, hoe groter het risico dat ze verkeerd terechtkomen of misbruikt worden. Gemeenten hebben een wettelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid om persoonsgegevens niet langer te bewaren dan noodzakelijk en moeten voldoen aan de beginselen van opslagbeperking,

¹ <https://www.destentor.nl/deventer/plots-liggen-de-gegevens-van-800-inwoners-van-deventer-op-sstraat-verkeerde-naam-aangeklikt~ab72c2d7/>

doelbinding en minimale gegevensverwerking zoals vastgelegd in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat persoonsgegevens buiten de vakapplicaties om vaak langere tijd ongecontroleerd worden opgeslagen, waardoor het risico op ongeautoriseerde toegang, misbruik en datalekken toeneemt. Dit vormt niet alleen een risico voor de gemeente, maar ook voor de privacy en veiligheid van burgers. Bovendien is deze praktijk in strijd met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), die voorschrijft dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor het doel waarvoor ze zijn verzameld. Het niet naleven van vastgestelde bewaartermijnen leidt tot onnodige opslag van persoonsgegevens en vergroot het risico op overtredingen van de AVG.

Belang van dit verzoek:

- Het aantal cyberaanvallen en datalekken neemt toe, waardoor persoonsgegevens kwetsbaar zijn.
- Gemeenten verwerken grote hoeveelheden persoonsgegevens en hebben de wettelijke plicht om deze tijdig te verwijderen.
- Ongecontroleerde opslag buiten vakapplicaties (zoals bijvoorbeeld een zaakstelsel) kan leiden tot AVG-overtredingen en bestuurlijke aansprakelijkheid.

Dit verzoek richt zich op de volgende aspecten:

- Het beleid en de uitvoering met betrekking tot bewaartermijnen van persoonsgegevens buiten vakapplicaties.
- De processen en controles die worden uitgevoerd om persoonsgegevens buiten vakapplicaties tijdig te verwijderen.
- De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor AVG-naleving en mogelijke overtredingen.

In bijlage (pagina 4) vindt u een overzicht met concrete vragen die onderdeel uitmaken van dit verzoek.

Gezien de wettelijke verplichtingen van de gemeente onder de AVG en de Archiefwet, verzoek ik u vriendelijk om de gevraagde informatie binnen de wettelijke termijn beschikbaar te stellen. Mocht het niet mogelijk zijn om alle documenten volledig openbaar te maken, dan verzoek ik u om een gemotiveerde toelichting per weglating te verstrekken.

Ik ontvang de informatie bij voorkeur digitaal via e-mail [redacted]@gmail.com) en verzoek u eventuele vragen eveneens per e-mail te stellen, niet telefonisch.

Alvast dank voor uw medewerking. Ik zie uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Vragenlijst bij WOO-verzoek

1. Verwerking van persoonsgegevens buiten de vakapplicaties

1. Beschikt de gemeente over documentatie waarin is vastgelegd welke persoonsgegevens (buiten het zaaksysteem of andere vakapplicaties om) worden verwerkt?

- Indien dergelijke documenten bestaan, verzoek ik een overzicht per opslaglocatie:

1. Netwerkschijven en NAS-systemen
2. Cloudopslag (OneDrive, SharePoint, Google Drive, etc.)
3. E-mailservers en e-mailarchieven
4. Lokale apparaten en USB-opslag
5. Overige niet-gestructureerde opslaglocaties

- Indien dergelijke documenten niet bestaan, verzoek ik een bevestiging dat er geen systematisch overzicht is van persoonsgegevens die (buiten de vakapplicaties om) worden opgeslagen.

2. Zijn er beleidsdocumenten, protocollen of richtlijnen beschikbaar waarin de bewaartermijnen en de naleving daarvan voor persoonsgegevens (buiten de vakapplicaties om) worden beschreven?

3. Zijn er interne rapportages of andere documenten beschikbaar die inzicht geven in de mate waarin de gemeente volledig zicht heeft op persoonsgegevens die (buiten de vakapplicaties om) worden opgeslagen?

4. Zijn er documenten waarin is vastgelegd of de gemeente oudere of verouderde opslaglocaties heeft waarop persoonsgegevens langdurig zijn opgeslagen zonder actief beheer?

- Indien dergelijke documenten bestaan, verzoek ik een toelichting per opslaglocatie (bijv. NAS, cloud, netwerkschijven, archieven).

- Indien er geen specifieke documentatie beschikbaar is, kan de gemeente bevestigen of er nog fysieke opslaglocaties bestaan waarvan de gegevens niet actief worden beheerd?

5. Heeft de gemeente risicoanalyses of audits uitgevoerd om inzicht te krijgen in welke persoonsgegevens zich bevinden op oudere opslaglocaties? Indien een dergelijke analyse nog niet heeft plaatsgevonden, zijn er plannen om dit op korte termijn te doen?

2. Controle en audits

6. Zijn er auditrapporten, risicoanalyses of interne controles uitgevoerd in de afgelopen vijf jaar waarin is beoordeeld of persoonsgegevens (buiten het zaaksysteem of andere vakapplicaties om) correct worden verwerkt en of de bewaartermijnen worden nageleefd?

- Indien dergelijke controles hebben plaatsgevonden, verzoek ik een overzicht van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen per opslaglocatie.
- Indien dergelijke controles niet hebben plaatsgevonden, verzoek ik een bevestiging dat hier in de afgelopen vijf jaar geen onderzoek naar is gedaan.

7. Heeft de gemeente plannen om in de toekomst audits of risicoanalyses uit te voeren met betrekking tot persoonsgegevens (buiten het zaaksysteem of andere vakapplicaties om)?

- Indien dergelijke plannen bestaan, verzoek ik om:
 - Een concreet overzicht van de geplande audits of risicoanalyses, inclusief de exacte onderwerpen en reikwijdte van het onderzoek.
 - De geplande uitvoeringsdatum(s) en frequentie van deze controles.
 - Eventuele reeds opgestelde interne memo's, rapportages of opdrachtbrieven waarin deze audits of risicoanalyses zijn vastgelegd.
- Indien er geen plannen zijn, verzoek ik een bevestiging hiervan.

3. Opschoning en verwijdering

8. Beschikt de gemeente over beleidsdocumenten of werkinstructies waarin is vastgelegd hoe persoonsgegevens (buiten de vakapplicaties om) worden opgeschoond wanneer de bewaartermijn is verstreken?

- Indien dergelijke documenten beschikbaar zijn, verzoek ik een uitsplitsing per opslagomgeving.
- Indien dergelijke documenten niet beschikbaar zijn, verzoek ik een bevestiging dat er geen formeel beleid is voor de verwijdering van persoonsgegevens.

9. Houdt de gemeente per kalenderjaar bij hoeveel persoonsgegevens worden verwijderd vanwege een verstreken bewaartermijn?

- Indien ja, verzoek ik een uitsplitsing per jaar over de afgelopen vijf jaar, inclusief:
 1. Aantal verwijderde documenten
 2. Totaal aantal GB/TB aan verwijderde gegevens
 3. Per opslaglocatie (bijvoorbeeld NAS, cloud, netwerkschijven, e-mailarchieven)
 4. Datum van de meest recente opschoonactie
- Indien een dergelijk overzicht niet beschikbaar is, verzoek ik een bevestiging hiervan.

4. Overstap naar een nieuwe IT-omgeving

10. Beschikt de gemeente over documenten of ander bewijsmateriaal waarin is vastgelegd dat er binnen een aanzienlijke termijn een overstap naar een nieuwe IT-omgeving (zoals cloudopslag of Microsoft 365) wordt overwogen, dan wel dat deze overstap reeds is besloten?

- Indien dergelijke documenten beschikbaar zijn, verzoek ik een uittreksel van deze documenten.
- Indien dergelijke documenten niet beschikbaar zijn, verzoek ik een bevestiging dat er geen overstap gepland staat.

11. Beschikt de gemeente over documenten waarin wordt beschreven hoe bij een mogelijke overstap naar een nieuwe IT-omgeving wordt gewaarborgd dat persoonsgegevens waarvan de bewaartermijn is verstreken, niet onnodig worden meegenomen?

- Indien dergelijke documenten beschikbaar zijn, verzoek ik een kopie van deze documenten.
- Indien een dergelijke documentatie niet beschikbaar is, verzoek ik een bevestiging hiervan

5. Functionaris Gegevensbescherming (FG)

12. Heeft de Functionaris Gegevensbescherming (FG) signalen afgegeven over de naleving van bewaartermijnen voor persoonsgegevens die niet in de vakapplicaties worden verwerkt?

- Indien ja, verzoek ik om documenten waarin deze signalen, adviezen of aanbevelingen zijn vastgelegd.
- Indien nee, verzoek ik een bevestiging of:
 1. De FG in de afgelopen vijf jaar geen bevindingen heeft gerapporteerd over dergelijke bewaartermijnen.
 2. Er geen interne rapportages of adviezen over dit onderwerp beschikbaar zijn.
 3. Er geen formele communicatie met de FG is geweest over bewaartermijnen van persoonsgegevens buiten de vakapplicaties.
- Indien de FG-aandachtspunten heeft benoemd, maar hier geen verdere opvolging aan is gegeven, verzoek ik om documenten waarin dit wordt bevestigd.

6. Bestuurlijke eindverantwoordelijkheid gemeentesecretaris

13. Zijn er rapportages, memo's of andere documenten beschikbaar waarin is vastgelegd of de gemeentesecretaris in de afgelopen vijf jaar is geïnformeerd over de naleving van de bewaartermijnen voor persoonsgegevens die niet in de vakapplicaties worden verwerkt?